

מנתחם בגין מקבל את ראשית הממשלה

דיין. גודו 89. בגודו של דיין היו אנשי אצ"ל ולח"י והוחל'מים נלקחו מהם ונמסרו לגודו הפלמ"ח.

לפי הוראות של אלון מפקדים מנשקם גדודים של האצ"ל, באורזים הקרובים לחל-אביב. בלילה אנו מקבלים את פקודות המבצע: למורת בברוקר יש לתפוס את מטות ומרכיבי האצ"ל, לאסוף את הנשק של ארגון זה.

בלילה הגיעה החציה, שהאצ"ל מרכיב את עולי "אלטלנה" ב"מצודת-זאב", ברחוב המלך ג'ורג'. "חיות הנגב" קיבלו הוראה: "אתם רוצים לצאת לחופש – תשמטנו על 'מצודת זאב'; תישבו כל מי שיהיה בתוכה". אנשי האצ"ל ב"מצודה" לא היו מושימים. ארכעים לוחמי "חיות הנגב" הביאו עמם למחנה יונה כ-400 "שבויים".

למחרת אנו ממשיכים בתפישת מפקדות האצ"ל ואיסוף ציודו. ההוראה אומרת לעצור את מפקדי האצ"ל, כולל מנתחם בגין. יצאתי בראש פלוגת שריוניות למלא את ההוראה. אספנו עשרה משוריינים תוצרת בית, שהאצ"ל החזיק בידי. מפקדות האצ"ל נעוכו ע"י יושביהן. כנראה הוזהרו מראש.

למסוף גברה יד התבונה על האינולות: מורת המרינה הושלטה על כל הכוחות המוריינים. האצ"ל פורק. שיחררנו את ה"שבויים" ממחנה-יונה. הקרב נגמר. אפשר, כי מראש לא נתכוון מנתחם בגין, אלא להעשיר את הלוחמים בנשק נוסף ובתחמושת. אולם בשעה שהמאורעות נחרשו הייתי משוכנע, כי כוונת האצ"ל היא מרחיקות-לכת – לתפוס בכוח את השלטון בישראל.

☆

ב-21 ביוני 1977 לא הורו לי "להביא" את מנתחם בגין. והוא לא ניסה לתפוס את השלטון בכוח. הוא בא ללשכת ראש-הממשלה בירושלים לקבל את השלטון החוקי במדינת ישראל – על-פי רצון הכוחר בישראל. לבחור, על פי כללי הדמוקרטיה, מותר גם לטעות.

יצחק רבין / פנקס שירות

מגיע בשחייה. אליהו לנקין, מאנשי האצ"ל, מצטרף אליו לניהול המו"מ. שלום תבלין נושא ונותן בשם המטה הכללי של צה"ל. ההוראות שבדין: לתברע כניעה ללא תנאי ומסורת כל הנשק לדינו. אין כסיס אחר להסכם.

מוריעים לי, כי הוחלט להפגין את האנייה בחותם. (חותם זה התפרסם לאחר מכן בכינויו: "החתום הקדוש"). פנו ראשון לא הרחק מן האנייה, הפנו השני או השלישי פגע באנייה. חותם מוישן, ללא כוונת, עם סיכויים אפסיים לפגוע באנייה שבים – ואיזו פגיעה מדויקת. אפילו הארטילריה המודרנית של צה"ל לא הייתה מתפשטת היום בהישג שכווה... זו הייתה הפגנה כדי לפגוע ולא להטיל פחד בלכבות אנשי האנייה, כפי שניסו להסביר שנים רבות לאחר מלשה. ללא חיסול האנייה לא היחה פרשה זו מסתיימת.

האנייה בוערת. קולות של פיצוץ תחמושת בקיעים ממנה. אנשים קופצים מסיפונה לים. אנשי האצ"ל שעל החוף נמקפים היסטריה, צוחקים: "בגין על האנייה! בגין על האנייה! הצילו את בגין!"

אנשי הפלמ"ח האמנו... אש-חופת, בעוצמה בלהי-רגילה, מכל כלי-הנשק, נפתחה לעבר האנייה. משקעי השנאה של אנשי הפלמ"ח וה"הגנה" כלפי הארגונים ומנהיגים מצאו ביטויים בעוצמת האש. איני יודע אם מנתחם בגין נמצא על האנייה. אני יודע שהאנייה בוערת, שהפרשה הזאת מחוסלת ואין צורך בנפיעים נוספים. אני עושה כל מאמץ, יחד עם המפקדים האחרים, להפסיק את האש.

איזו מיזן מלחמה... יהודים משני המחנות מתערבים זה בזה על החוף, מסתכלים על האנייה הבערת. אין שמחת-מנוחים...

אלן הקים מטה מיוחד במחנה "יונה" (מלך "הילטון" היום). משם ירה החותם – ופגע. המטה יארגן את המלחמה נגד האצ"ל, שלא יתיר על כוונתו להשתלט על חל-אביב. מצויים עלי להגיע אל המטה במחנה "יונה".

החשיכה יורדת. להכות האנייה מאירות את השטח. מנתחם בגין נושא את דרכיו ברדיו של האצ"ל.

הדיה של הפרשה עוד ידהדרו בחלל עולמנו שנים ארוכות, יטפספו לחופו אורס ומסטמה, ליהיו את הרוחות. יציבו בעל-פלוגמא על בריקאדות פוליטיות – נכונים לקדש את "החתום הקדוש" או את "אלטלנה". אני הייתי שם, והזכרון הטראגי של המאורעות מלווה אותי עד היום, נוקב בלקוח: התנאי לקיום לאומי-יהודי – מרות מרכיזית אחת. לא עוד "פרישה", לא עוד מלחמות יהודים ביהודים.

הקרב שכך. אל מחנה יונה החלי להקבקץ כוחות צבא. חיילים עייטים מן הנגב, מוחשי-קרבנות, שיצאו לחופשה ראשונה לאחר זמן ממושך. פלוגה של "חיות הנגב" שהיכתה במצרים ותעה היא מכונסת במחנה יונה לסכל מוזימות של האצ"ל. הגדרו השלישי של הפלמ"ח, שקיבל חל'מים מגודו של משח